

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 249/07-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 4. októbra 2007 predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti A., spol. s r. o., H., zastúpenej JUDr. R. F., Š., vo veci namietaného porušenia jej základných práv podľa čl. 20 ods. 1, čl. 35 ods. 1, čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 3 a podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom a rozhodnutím Okresného riaditeľstva Policajného zboru Slovenskej republiky P. v konaní vedenom pod sp. zn. ČVS: ORP-507/OSV-PP-2006 a postupom a rozhodnutím Okresnej prokuratúry P. v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Pv 270/07 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti A., spol. s r. o., o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 4. septembra 2007 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti A., spol. s r. o., H. (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej JUDr. R. F., ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 20 ods. 1, čl. 35 ods. 1, čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 3 a podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom a rozhodnutím Okresného riaditeľstva

Policajného zboru Slovenskej republiky P. (ďalej len „okresné riaditeľstvo“) v konaní vedenom pod sp. zn. ČVS: ORP-507/OSV-PP-2006 a postupom a rozhodnutím Okresnej prokuratúry P. (ďalej len „okresná prokuratúra“) v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Pv 270/07.

Sťažovateľka uviedla, že listom zo 7. februára 2007 podala okresnej prokuratúre podnet na začatie trestného stíhania „*štatutárnych zástupcov*“ obchodnej spoločnosti T., s. r. o. v likvidácii, P. Uviedla, že podnet podávala z dôvodu nesplnenia záväzku obchodnej spoločnosti T., s. r. o. v likvidácii, P., zaplatiť jej 113 723,90 Sk. Povinnosť obchodnej spoločnosti T., s. r. o. v likvidácii, P., bola uložená aj platobným rozkazom Okresného súdu P. č. k. 16 Rob 272/06-21 z 29. novembra 2006. Spoločnosť 6. decembra 2006 vstúpila do likvidácie a likvidátorka spoločnosti „*sťažovateľovi na vyrovnanie záväzku ponúkla odber tovaru. Zároveň uviedla, že percento krytia spoločnosti je vo výške 30 %*“.

Sťažovateľka ďalej uviedla, že: „*dňa 04. 09. 2002 vznikla spoločnosť T. s. r. o., P., ktorej sídlo, osoba spoločníka a konateľa je totožná so spoločnosťou T. s. r. o. v likvidácii, P.*

Sťažovateľ má informácie a predovšetkým dôvodné pochybnosti, že uvedené dve spoločnosti úzko spolupracujú, spoločnosť T. s. r. o. v likvidácii P. prevzala na seba záväzky spoločnosti T. s. r. o., P. a práve z dôvodu neprehľadných finančných operácií medzi týmito spoločnosťami prostredníctvom jej konateľov sa pohľadávka sťažovateľa – veriteľa, stala nevymáhateľná a z majetku spoločnosti v likvidácii nemôže byť plne uspokojená.“

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že na základe trestného oznámenia sťažovateľky zo 7. februára 2007 okresné riaditeľstvo uznesením z 26. marca 2007 začalo trestné stíhanie vo veci prečinu poškodzovania veriteľa podľa § 239 ods. 1 písm. d) a ods. 3 písm. a) zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“).

Uznesením sp. zn. ČVS: ORP-507/OSV-PP-2006 z 23. mája 2007 okresné riaditeľstvo predmetné trestné stíhanie zastavilo z dôvodu, že skutok nie je trestným činom a nie je dôvod na postúpenie veci.

Sťažovateľka proti uzneseniu o zastavení trestného stíhania z 23. mája 2007 podala sťažnosť, ktorú okresná prokuratúra uznesením sp. zn. 1 Pv 270/07 z 29. júna 2007 ako nedôvodnú zamietla.

Následne sťažovateľka podala Generálnej prokuratúre Slovenskej republiky (ďalej len „generálna prokuratúra“) podnet z 24. júla 2007 na zrušenie právoplatného uznesenia okresnej prokuratúry podľa § 363 zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“). Generálna prokuratúra podnet sťažovateľa z dôvodu príslušnosti postúpila Krajskej prokuratúre P. (ďalej len „krajská prokuratúra“) a o tejto skutočnosti upovedomila sťažovateľku.

Vo svojej sťažnosti sťažovateľka podrobne uvádza dôvody, v ktorých vidí nesprávnosť postupu okresného riaditeľstva a okresnej prokuratúry v namietaných konaniach.

Nesprávnosť postupu okresného riaditeľstva sťažovateľka videla v tom, že sa uspokojilo s výpoveďou konateľa spoločnosti T., s. r. o. v likvidácii, P., podľa ktorej sťažovateľka neprijala navrhnutú ponuku na vyrovnanie záväzku, neskúmajúc *«akým spôsobom prebiehali transakcie medzi spoločnosťami T. s. r. o. P. a T. s. r. o., P. a akým spôsobom naložila spoločnosť T. s. r. o. P. s tovarom, ktorý odkúpila od sťažovateľa... Orgán činný v trestnom konaní sa pri vyšetrowaní uspokojil iba s výpoveďou svedka – konateľa spoločnosti T. s. r. o. v likvidácii P. a T. s. r. o., P., pričom práve on bol osobou, ktorej malo byť prípadne vznesené obvinenie. Nijakým spôsobom neprešetril celé účtovníctvo spoločnosti a neprešetril možné protiprávne transakcie oboch spoločností, v dôsledku ktorých spoločnosť T. s. r. o., P. „musela“ vstúpiť do likvidácie a v dôsledku ktorých sa stala pohľadávka sťažovateľa nevyhľaditeľná»*.

Podľa sťažovateľky sa okresná prokuratúra pri rozhodovaní o jej sťažnosti proti uzneseniu okresného riaditeľstva nezaoberala „*zákonnou dikciou jednotlivých znakov skutkových podstat trestných činov, zo spáchania ktorých má sťažovateľ dôvodné podozrenie*“.

Vo vzťahu k postupu a rozhodnutiam okresného riaditeľstva aj okresnej prokuratúry sťažovateľka uviedla, že „*Orgány činné v trestnom konaní od podania podnetu zo strany sťažovateľa ostali pasívne, osvojili si iba tie skutočnosti, ktoré vyplynuli z výpovedí tých svedkov, u ktorých je možné vzhľadom na ich vzťah k vyšetrovanej veci mať dôvodné podozrenie, že vypovedajú účelovo a nijakým spôsobom si... nezabezpečili listinné dôkazy na objasnenie skutkov.*

... nevykonali tie úkony, na základe výsledkov ktorých by bolo možné zastaviť trestné konanie alebo v ňom pokračovať vznesením obvinenia konkrétnym osobám. Práve prešetrenie účtovníctva... a preverenie podozrivých finančných operácií a nakladanie s majetkom môže byť podkladom pre rozhodnutie vo veci“.

Sťažovateľka v petite sťažnosti navrhla, aby ústavný súd vyslovil porušenie označených základných práv okresným riaditeľstvom v konaní vedenom pod sp. zn. ČVS: ORP-507/OSV-PP-2006 a okresnou prokuratúrou v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Pv 270/07, zrušil rozhodnutie okresného riaditeľstva o zastavení trestného stíhania a rozhodnutie okresnej prokuratúry o zamietnutí sťažnosti a priznal jej náhradu trov konania pred ústavným súdom.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Predmetom sťažnosti sťažovateľky je tvrdené porušenie jej označených základných práv postupom okresného riaditeľstva v konaní sp. zn. ČVS: ORP-507/OSV-PP-2006 a postupom okresnej prokuratúry v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Pv 270/07.

Konanie okresného riaditeľstva vo veci prečinu poškodzovania veriteľa podľa § 239 ods. 1 písm. d) a ods. 3 písm. a) Trestného zákona, ktorého sa mali dopustiť „štatutárni zástupcovia“ obchodných spoločností T., s. r. o., P., a T., s. r. o., P., vedené pod sp. zn. ČVS: ORP-507/OSV-PP-2006 bolo skončené uznesením o zastavení trestného stíhania. Sťažovateľ proti uzneseniu podal sťažnosť, o ktorej rozhodovala okresná prokuratúra.

V čl. 127 ods. 1 ústavy je zakotvený princíp subsidiarity, z ktorého vyplýva, že pokiaľ ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby zistí, že ochrany tohto základného práva alebo slobody, porušenie ktorých namieta, sa sťažovateľ môže domôcť využitím jemu dostupných a aj účinných právnych prostriedkov nápravy, prípadne iným zákonne upraveným spôsobom pred iným súdom alebo pred iným štátnym orgánom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku svojej právomoci na jej prerokovanie (m. m. IV. ÚS 236/07).

O sťažnosti sťažovateľky ako riadnom opravnom prostriedku bol príslušný rozhodovať prokurátor podľa § 190 ods. 2 písm. a) Trestného poriadku. V rámci svojej činnosti bol prokurátor ako nadriadený orgán v zmysle ustanovenia § 192 a nasl. Trestného poriadku oprávnený v plnom rozsahu posúdiť procesný postup a závery okresného riaditeľstva rozhodujúceho v prvom stupni tak po skutkovej, ako aj právnej stránke.

Z toho vyplýva, že vo vzťahu k postupu okresného riaditeľstva sa uplatňuje princíp subsidiarity právomoci ústavného súdu, a preto sťažnosť v tejto časti bolo potrebné odmietnuť pre nedostatok právomoci ústavného súdu na jej prerokovanie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Na základe sťažnosti sťažovateľky proti uzneseniu okresného riaditeľstva o zastavení trestného stíhania prokurátor svoju právomoc uplatnil. Po preverení dodržania procesných podmienok a preskúmaní zákonnosti a odôvodnenosti napadnutého uznesenia okresného riaditeľstva sťažnosť sťažovateľky ako nedôvodnú podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku zamietol uznesením č. k. 1 Pv 270/07-7.

Ústavný súd pripomína, že nie je súčasťou systému orgánov činných v trestnom konaní, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti, ktorý rozhoduje o sťažnostiach týkajúcich sa porušenia základných práv a slobôd fyzických osôb a právnických osôb, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Cieľom uplatňovania tejto právomoci ústavného súdu nie je primárne preskúmavanie a posudzovanie právnych názorov orgánov verejnej moci rozhodujúcich o právnych prostriedkoch nápravy a ochrany práv a slobôd (vrátane základných práv a slobôd) fyzických osôb a právnických osôb pri výklade a uplatňovaní zákonov v súvislosti s rozhodovaním vo veci samej, ani preskúmavanie, či v konaní pred týmito orgánmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu tieto orgány vyvodili. Úloha ústavného súdu sa sústreďuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne s medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách.

Skutkové a právne závery orgánov verejnej moci rozhodujúcich o právnych prostriedkoch nápravy a ochrany práv a slobôd fyzických osôb a právnických osôb môžu byť teda predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody zaručeného v ústave alebo v medzinárodných zmluvách o ľudských právach a základných slobodách (III. ÚS 38/05).

Z uznesenia okresnej prokuratúry, ktoré sťažovateľka v konaní pred ústavným súdom napáda, je podľa názoru ústavného súdu zjavné, že okresná prokuratúra ako orgán činný v trestnom konaní na základe trestného oznámenia sťažovateľky preskúmala jej podanie smerujúce k uplatneniu trestnej zodpovednosti v ňom uvedenej osoby a dospela k záveru o nenaplnení materiálnych a formálnych znakov niektorej zo skutkových podstát trestného činu v danom prípade.

Zo záverov uznesenia okresnej prokuratúry v predmetnej veci pritom nevyplýva jednostrannosť alebo taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich podstaty a zmyslu. Ústavný súd sa vzhľadom na konkrétne okolnosti uvedeného prípadu nedomnieva, že by závery okresnej prokuratúry v predmetnej veci bolo možné kvalifikovať ako zjavne neodôvodnené, či arbitrárne alebo nezlučiteľné so sťažovateľkou označeným článkom ústavy (čl. 46 ods. 1 ústavy).

Ústavný súd taktiež vyslovil, že «Súčasťou práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (...) nie je ani oprávnenie „každého“, aby na základe jeho návrhu (podnetu) bol orgán prokuratúry povinný podať obžalobu voči označeným osobám. Takéto základné právo „každého“ nie je upravené ani v ústave, ani v Trestnom poriadku, prípadne v zákone o prokuratúre» (m. m. I. ÚS 64/96, II. ÚS 42/00).

Sťažovateľka sa cítila byť poškodená údajným prečinom a keď sa obrátila na orgány činné v trestnom konaní, požívala ochranu základného práva na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy. Hoci z tohto práva jej nevyplývalo subjektívne právo na trestné stíhanie

iného, bola oprávnená, aby tieto orgány venovali jej trestnému oznámeniu primeranú pozornosť zodpovedajúcu ich zákonným povinnostiam.

Orgány činné v trestnom konaní sú povinné trestné oznámenie prešetriť a o ňom rozhodnúť. Nikto nemá právny nárok, a už vôbec nie ústavnoprávny nárok na to, aby jeho podaniu (v prípade sťažovateľky trestnému oznámeniu) bolo vyhovené. Ak dôkazy, ktoré boli vykonané, nedávajú podklad pre začatie alebo pokračovanie v trestnom stíhaní, nemôže policajný orgán začať konať alebo pokračovať v konaní. Keď je sťažovateľka presvedčená, že policajný orgán bezdôvodne zastavil trestné stíhanie, čím porušuje zákon (Trestný poriadok), potom je sťažnosť ako opravný prostriedok, ktorý podala, namieste. Sťažovateľka ako oznamovateľka trestného činu má zákonné právo domáhať sa len toho, aby sa s jej oznámením či sťažnosťou kompetentný orgán riadne zaoberal. Nemá však nárok na to, aby výsledok konania zodpovedal jej predstave (m. m. II. ÚS 88/99, IV. ÚS 131/07).

K porušeniu základného práva sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy okresnou prokuratúrou by teda mohlo dôjsť v prípade, ak by táto nevenovala trestnému oznámeniu sťažovateľky, resp. sťažnosti voči rozhodnutiu policajného orgánu, náležitú pozornosť, čo sa však v okolnostiach prípadu podľa názoru ústavného súdu nestalo.

Tieto skutočnosti viedli ústavný súd k záveru, že sťažnosť sťažovateľky podaná proti okresnej prokuratúre je zjavne neopodstatnená v celom rozsahu namietaného porušenia základných práv, t. j. aj v rozsahu tvrdení o porušení základného práva podľa čl. 20 ústavy, preto ju podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol.

Navyše ústavný súd konštatuje, že postupom a uznesením okresnej prokuratúry vo veci sťažovateľky nie je dotknuté jej právo na prípadnú náhradu škody, ktorého sa môže domôcť v občianskoprávnom konaní.

Keďže ústavný súd sťažnosť sťažovateľky odmietol ako celok, bolo už bez právneho významu zaoberať sa ďalšími požiadavkami sťažovateľky na rozhodnutie ústavného súdu.

Z uvedených dôvodov rozhodol ústavný súd tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 4. októbra 2007